

Kniha návodů / manuál pro výrobu šperků z korálků

Eva Valášková

Bakalářská práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Ústav vizuální tvorby

akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Eva VALÁŠKOVÁ**
Osobní číslo: **K09120**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimedia a design – Vizuální komunikace**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Kniha návodů / manuál pro výrobu šperků z korálků**

Zásady pro vypracování:

Rešerše

Analýza

Představení záměru a cílové skupiny

Návrh a vytvoření manuálu pro výrobu šperků z korálků

Na samostatném nosiči CD-ROM odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovou dokumentaci praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách. V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do Portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Rozsah bakalářské práce: viz. Zásady pro vypracování
Rozsah příloh: viz. Zásady pro vypracování
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

Výroba šperků z polodrahokamů, Kim Goverová, Metafora
Reklamní a produktová fotografie, Jan Jindra, Computer Press
Design publikací, Lakshmi Bhaskaran, Slovart

Vedoucí bakalářské práce: **M. A. Bohuslav Stránský**
Ústav vizuální tvorby
Datum zadání bakalářské práce: **5. prosince 2012**
Termín odevzdání bakalářské práce: **17. května 2013**

V Uherském Hradišti dne 5. prosince 2012

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

M. A. Vladimír Kovařík
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 26.4.2013.....

Eva Valášková Valášková
Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělčně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se skládá ze dvou částí. V první (teoretické) části se zaměřuji na oblast vizuální komunikace, informační grafiky, vizualizace dat a s tím související problematiku a jmenuji významné osobnosti na poli vizuální komunikace a jejich díla. Dále se zabývám vysvětlením pojmu manuál v souvislosti s literární formou publikací. V druhé (praktické) části se věnuji analýze publikací o výrobě korálkových šperků, dále návrhu a vytvoření manuálu pro výrobu šperků z korálek a popisuji jeho náležitosti.

Klíčová slova: kniha návodů, manuál, hobby literatura, vizuální komunikace, informační grafika, vizualizace dat, design informací, korálky, šperky z korálek

ABSTRACT

This thesis consists of two parts. In first (theoretical) part I will be focusing on sphere of visual communication, information graphics, data visualization and related issues and mentioning significant figures in the field of visual communication and their works. Then further explaining the concept of the manual in relation to literary forms of publications. In second (practical) part I will be analyzing publications about beaded jewelry making, further focusing on designing and creating my own manual for making beaded jewelry and describing its requisites.

Keywords: instruction book, manual, hobby literature, visual communication, information graphics, data visualization, information design, beads, beaded jewelry.

Poděkování

Na tomto místě si dovoluji poděkovat svému vedoucímu bakalářské práce M. A. Bohuslavu Stránskému za cenné rady, konzultace, odborné vedení a přátelský přístup, které mi pomáhaly nejen při tvorbě této práce, ale i po celou dobu studia. Ráda bych také poděkovala ostatním vyučujícím Ústavu vizuální tvorby, jejichž poznatky napomáhaly mému rozvoji.

Prohlášení

Prohlašuji, že tuto bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně a je mám originálním autorským dílem. Všechny zdroje, ze kterých jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a uvádím na ně úplné odkazy.

Dále prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I. TEORETICKÁ ČÁST	10
1 TEORIE VIZUÁLNÍ KOMUNIKACE	11
1.1 VIZUÁLNÍ KOMUNIKACE	11
1.1.1 VIZUÁLNÍ GRAMOTNOST.....	11
1.1.2 VIZUÁLNÍ ZNEČIŠTĚNÍ	12
1.2 INFORMAČNÍ GRAFIKA A VIZUALIZACE DAT	12
1.2.1 GRAFICKÝ SYMBOL	12
1.2.2 GRAF.....	15
1.2.3 DIAGRAM A SCHÉMA	15
1.2.4 MAPA	17
1.3 VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI NA POLI VIZUÁLNÍ KOMUNIKACE A JEJICH DÍLA	18
1.3.1 OTTO NEURATH (1882–1945)	18
1.3.2 CHARLES BLISS (1897–1985).....	19
1.3.3 LADISLAV SUTNAR (1897–1976)	20
1.3.4 HARRY BECK (1902–1974)	21
1.3.5 PAUL RAND (1914–1996)	22
1.3.6 EDWARD TUFTE (1942)	23
2 LITERÁRNÍ FORMY PUBLIKACÍ	24
2.1 ODBORNÁ A POPULÁRNĚ NAUČNÁ LITERATURA	24
2.2 ENCYKLOPEDIE	24
2.3 ZÁJMOVÁ (HOBBY) LITERATURA	25
2.4 MANUÁL – PŘÍRUČKA, NÁVOD NA POUŽITÍ	26
II. PRAKTICKÁ ČÁST	28
3 POPIS SOUČASNÉHO STAVU	29
3.1 ANALÝZA PUBLIKACÍ Z OBLASTI MANUÁLŮ PRO VÝROBU ŠPERKŮ Z KORÁLKŮ	29

3.1.1	ORIGINÁLNÍ ŠPERKY VYROBENÉ Z PESTRÝCH KORÁLKŮ	29
3.1.2	VÝROBA ŠPERKŮ Z POLODRAHOKAMŮ	31
3.1.3	KORÁLKOVÉ NÁPADY – 51 ŠPERKŮ Z DUTINEK.....	34
3.1.4	ŠITÉ KORÁLKY I A II	35
3.1.5	ŠPERKY Z KORÁLKŮ SWAROVSKI	37
3.1.6	ŠPERKY Z KORÁLKŮ A PEREL.....	38
3.2	VÝSLEDEK ANALÝZY	40
4	NÁVRH ŘEŠENÍ	42
4.1	IDEA A CÍL	42
4.2	CÍLOVÁ SKUPINA	42
4.3	VLASTNÍ PUBLIKACE	43
4.3.1	PŘÍPRAVA – TVORBA ŠPERKŮ	43
4.3.2	FOTOGRAFIE – TECHNIKA, POSTUP.....	43
4.3.3	ILUSTRACE PRACOVNÍHO POSTUPU	44
4.3.4	CELKOVÝ LAYOUT.....	44
4.3.5	BAREVNOST	45
4.3.6	FORMÁT A VAZBA.....	45
ZÁVĚR	46	
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	47	
SEZNAM OBRÁZKŮ	49	
SEZNAM PŘÍLOH.....	51	

ÚVOD

Jak praví staré čínské přísloví, jeden obraz vydá za tisíc slov. Člověk je totiž tvor vizuální, zhruba osmdesát procent ze všech smyslových podnětů, které mozek obdrží, jsou právě podněty zrakové. Touto oblastí lidského poznání se v dnešní době zabývá obor vizuální komunikace.

Na následujících stranách, se vás v rámci teoretické části budu snažit seznámit s podstatou oboru vizuální komunikace, některými jeho důležitými milníky a osobnostmi, které za nimi stály. Dále bych se chtěla věnovat problematice informační grafiky a vizualizaci dat a nakonec se zmínit také o typech publikací, respektive jejich literárních formách, ve kterých se s nějakou podobou vizualizované informace můžeme setkat.

Každá z oblastí lidské činnosti má svá specifika a je-li nějaká činnost vykonávána poprvé, je za potřebí k jejímu provedení návod ve vhodné formě. Každá osoba je jinak vnímavá, má jinou schopnost učení a abstraktního myšlení. Jak už jsme si řekli, člověk je tvor vizuální, z toho vyplývá, že nejlepší návod bude zcela jistě obrazové povahy. A přesně takový se chystám vytvořit v praktické části této práce. Při pečlivé analýze podobně zaměřených publikací jsem si odnesla některé zajímavé poznatky, které bych chtěla v praktické části této bakalářské práce aplikovat v praxi při tvorbě autorské knihy – manuálu pro výrobu šperků z korálků.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TEORIE VIZUÁLNÍ KOMUNIKACE

1.1 Vizuální komunikace

Komunikace obecně je interakce mezi dvěma a více subjekty, jejím cílem je přenos informací. Dělí se na verbální (slovní, mluvená, psaná a od nich odvozená), neverbální (pohled, mimika, gesta, pohyby, doteky atd.) a paraverbální (hlasové projevy na pomezí verbální a neverbální komunikace - pauzy v řeči, intonace).

Jednou z podskupin neverbální komunikace je také vizuální komunikace, tedy komunikace vnímaná zrakovým orgánem. Zařazujeme do ní kineziku (pohyby těla), mimiku (výraz tváře), oční kontakt, posturiku (postoj těla), proxemiku (vzdálenost komunikujících) a úpravu zevnějšku. V kontextu grafického designu využívá vizuální komunikace především dvojdimenzionální obrázky - symboly, typografii, kresby, ilustrace, grafické prvky a barvy. Informace ve vizuální podobě jsou jedním z hlavních zdrojů přenosu informací, protože mohou být vyjádřeny nejrychleji a nejpřehledněji. Napomáhá tomu i fakt, že zhruba osmdesát procent ze všech smyslových podnětů, které mozek obdrží, jsou právě podněty zrakové. Zrak je tedy ve vyspělých civilizacích nejdůležitějším smyslem.

V souvislosti s vizuální komunikací bych se také ráda zmínila o dvou pojmech, které souvisí se zaměřením této práce a to vizuální gramotnost a vizuální znečištění.

1.1.1 Vizuální gramotnost

Vizuální gramotnost je schopnost rozumět vizuálním sdělením a následně je reprodukovat. V dnešní době, kdy je člověk vystaven všem možným druhům masových médií, vzrůstá důležitost být takovouto schopností vybaven. Obor vizuální gramotnosti tedy zkoumá, jakým způsobem člověk interpretuje vizuální podněty, které ho obklopují a jak na ně reaguje.

1.1.2 Vizuální znečištění

Vizuální znečištění by se dalo popsat jako nežádoucí změna vzhledu krajiny tím, že jsou do ní necitlivě umístěny reklamy, poutače, vývěsní cedule, stojany, neonová světla apod., což může výrazně negativně ovlivňovat vnímání obyvatel i návštěvníků.

Řadě reklam se totiž nemůžeme dobrovolně vyhnout, protože je našemu pohledu vnucovány téměř na každém kroku. V důsledku toho se můžeme k takovýmto vizuálním podnětům stát otupělí a přestat je do určité míry vnímat a věnovat jim pozornost. Náš dojem z okolí může také ovlivnit nevkusně zvolená fasáda některých domů a její barva. Jde o tak výrazný vizuální jev, který nepochybně nežádoucí a necitlivou změnu okolní krajiny způsobuje.

Nemusí však jít pouze o městské prostředí, s fenoménem vizuálního znečištění se setkáváme například i na internetu nebo v tisku. Právě z tohoto důvodu je třeba při vytváření grafické úpravy dbát jak na okolní prostředí, ve kterém bude umístěna, tak na její snadnou a jednoduchou čitelnost/interpretaci aby pozorovatel neztratil zájem hned v prvních vteřinách.

1.2 Informační grafika a vizualizace dat

Vizualizace dat znamená převádění matematických, fyzikálních, zeměpisných, společenských či jiných informací do grafického zobrazení. Vizuálně zpracovaná data a informace jsou totiž mnohem názornější a lépe pochopitelné než pouhý text, aneb jak praví staré čínské přísloví, jeden obraz vydá za tisíc slov. Nejčastějšími formami vizualizovaných dat/informací jsou grafický symbol, graf, diagram, schéma, mapa, ale může jí být i trojrozměrný objekt.

1.2.1 Grafický symbol

Grafický symbol má za úkol zastupovat nějakou informaci. Je základním stavebním prvkem v oboru informační grafiky.

Značka, logo

Označuje určitou instituci, pomáhá ji identifikovat ve vnějším světě a vytváří povědomí o ní.

Piktogram

Piktogram je grafický znak, který znázorňuje určitý pojem nebo sdělení. Většinou se jedná o malé a velmi zjednodušený, stylizovaný náčrt, oproštěný od veškerých nepodstatných detailů. Jeho úkolem je srozumitelně zprostředkovat informaci tak, aby byla dostupná pro všechny, nezávisle na jazyku, věku a vzdělání a aby se podle něho mohli všichni rychle a bezproblémově orientovat. Dalo by se říct, že piktogramy vytváří jakousi mezinárodní obrazovou řeč. Piktogramy jsou využívány ve mnoha oblastech jako například turistika, sport, doprava, orientace ve veřejných prostorech, mezinárodní události atd.

Ucelený soubor piktogramů, který je jednotný jak po obsahové tak formální stránce vytváří (spolu s doplňujícími grafickými prvky a písmem) **Vizuální informační systém**.

Znakovými systémy (a to nejen jazykovými, ale obecně všemi znakovými systémy) se zabývá věda zvaná **sémiotika**.

Ikona

V oblasti počítačů (grafické rozhraní operačního systému a aplikací, webové stránky) se setkáme s pojmem ikona, což je grafický symbol reprezentující určitou funkci, aplikaci, typ souboru nebo odkaz.

Smajlík (Emotikona)

Dalším příkladem grafického symbolu je i takzvaný smajlík, což je stylizovaný obrázek lidské tváře, používaný k vyjadřování pocitů a nálad.

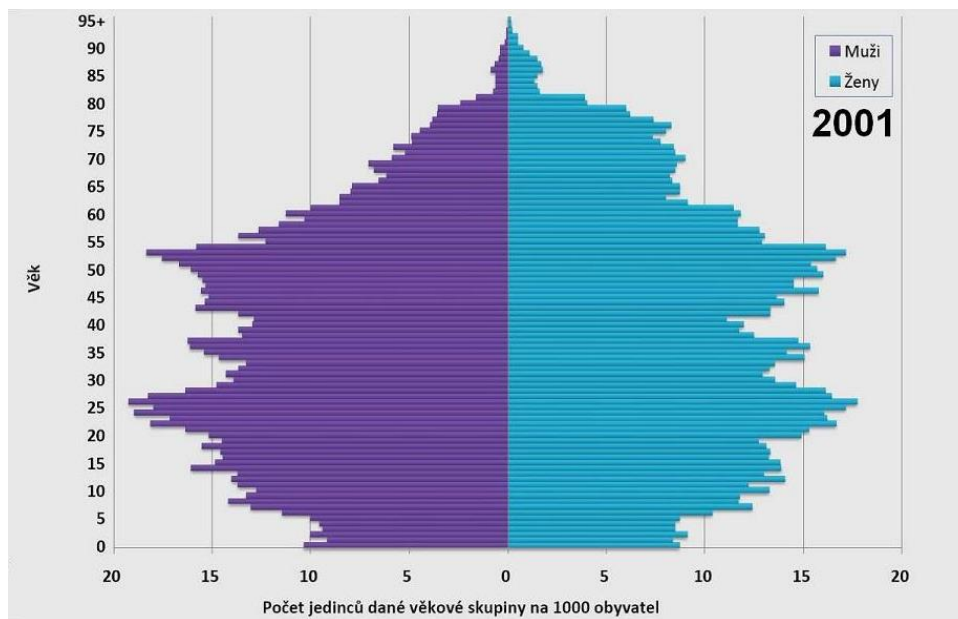
Obr. 1: Studio Najbrt – Vizuální informační systém pro České Dráhy, 2009

Obr. 2: Otl Aicher - Soubor piktogramů pro olympijské hry v Mnichově, 1972

1.2.2 Graf

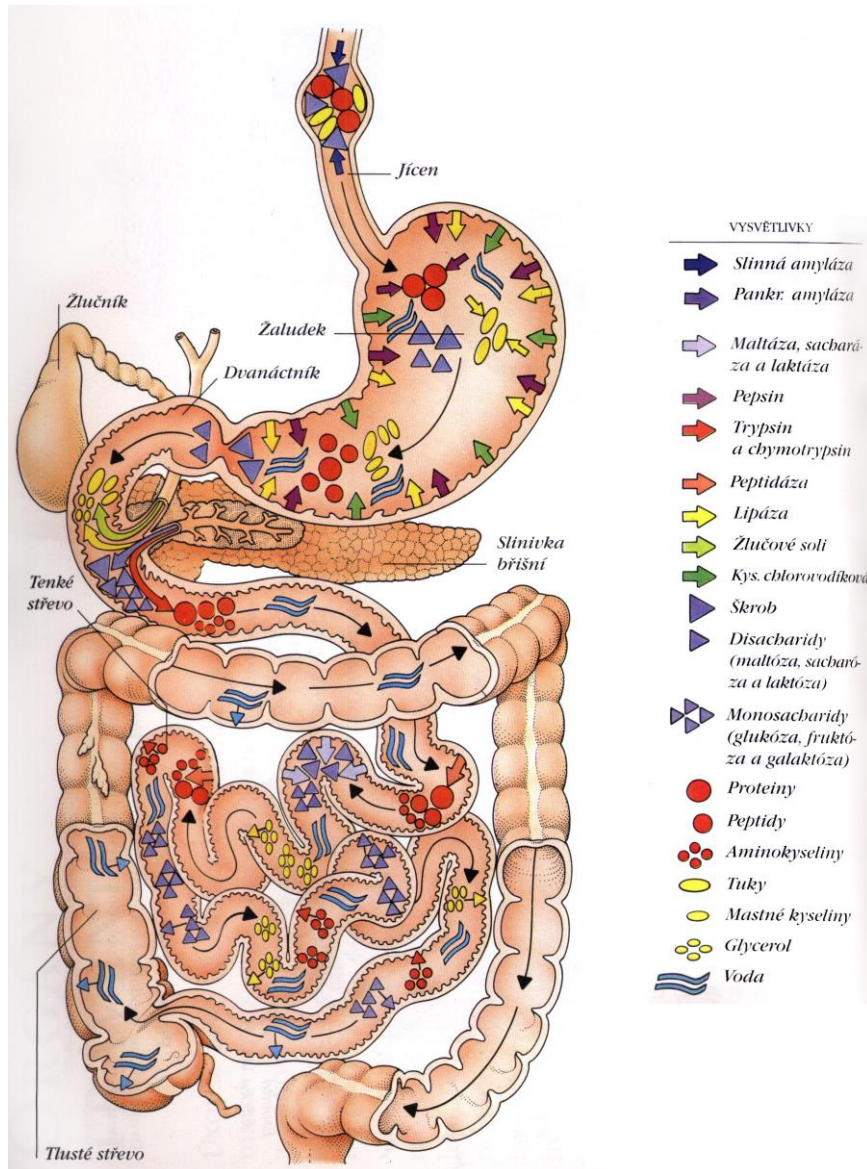
Úkolem grafu je názorné zobrazení vztahu mezi dvěma či více proměnnými, ukázání souvislosti mezi objekty, návazností a toků. Základními typy grafů jsou lineární, plošný, sloupcový, výsečový a různé jejich odvozeniny.

Obr. 3: Věková struktura obyvatelstva okresu Most ze sčítání lidu v roce 2001. Z grafu můžeme snadno a rychle přečíst všechny informace, porovnat různé údaje a získat celkový přehled lépe než z tabulky.

1.2.3 Diagram a schéma

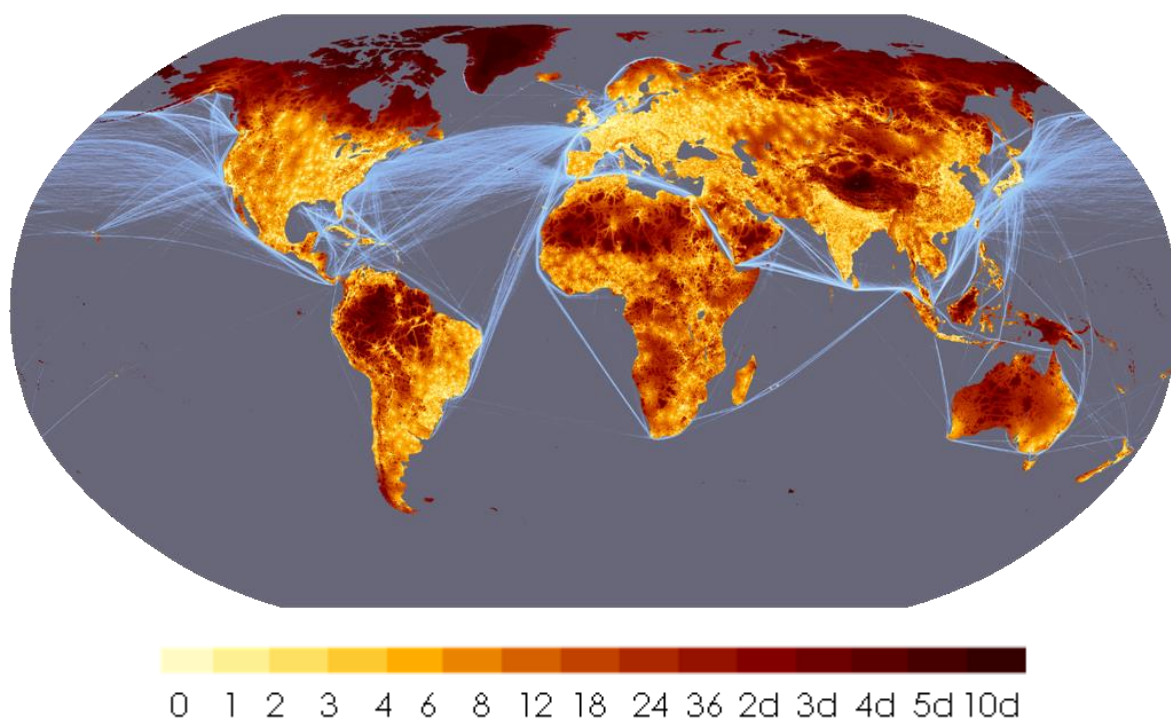
Zjednodušené grafické nebo symbolické znázornění vztahu nebo struktury nějaké společenské či přírodní entity. Často se jedná o symbolické znázornění technického systému nebo technologického celku a podobně, slouží k objasnění dané problematiky nebo jako pomůcka v myšlenkových postupech (např. myšlenková mapa). Toto znázornění může být plošné i trojrozměrné.

Obr. 4: Proces rozkládání potravy v trávicím traktu. Toto schéma poskytuje přiměřenou míru stylizace tak, že nevynechává žádné důležité části, přitom nezatěžuje přílišnými detaily, které nejsou pro probíranou problematiku podstatné. V jednom obrázku poskytuje velmi dobrou pomůcku pro seznámení se s trávicími pochody lidského těla, mnohem názornější než stejný obsah vysvětlený pouze slovně.

1.2.4 Mapa

Mapa je zmenšené zobrazení nějakého reálného objektu (nejčastěji mapa geografická). Mapa není dokonalým obrazem reality, ale může naopak znázornit i jevy, které jinak nejsme schopni vnímat. Souborně informace zaznamenané na mapách označujeme jako „prostorové informace“. Těmi mohou být prvky matematické (měřítko, souřadnic), fyzické/fyzickogeografické (reliéf, typ biomu), socioekonomické (hranice, sídla, komunikace), doplňkové a pomocné prvky (popis, legenda a vysvětlivky). Mapy dále dělíme podle účelu, obsahu, rozsahu zobrazení, měřítka, způsobu vzniku (původní a odvozené) a časového hlediska (statické, dynamické, retrospektivní, prognostické).

Obr. 5: Globální mapa přístupnosti zobrazuje dobu cesty do hlavních světových měst (v hodinách a dnech) a hustotu lodních tras. Tato mapa působí sama o sobě velmi zajímavě a esteticky svou grafickou čistotou.

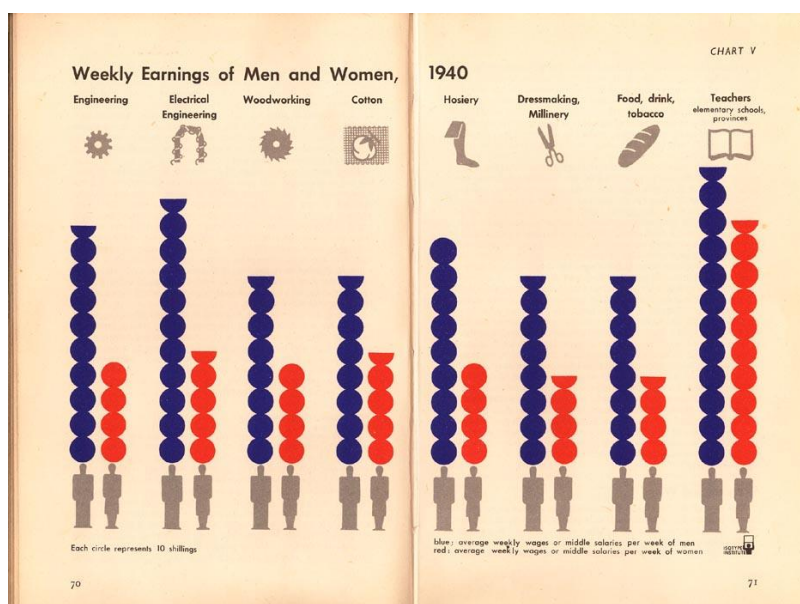
1.3 Významné osobnosti na poli vizuální komunikace a jejich díla

1.3.1 Otto Neurath (1882–1945)

Rakouský filozof, sociolog, ekonom a zakladatel Rakouského sociálního a hospodářského muzea (Österreichisches Gesellschaft- und Wirtschaftsmuseum) ve Vídni. Jeho cílem bylo vytvoření univerzálního jazyka, vhodného pro vědu i každodenní použití. Přišel proto s myšlenkou **Isotype** - **I**nternational **S**ystem **O**f **T**ypographic **P**icture **E**ducation (Mezinárodní vzdělávání pomocí obrazů). Tento systém byl vyvinut v letech 1925 až 1934 a představoval metodu zobrazování sociálních, biologických a historických informací v obrazové formě, dostupnou i pro tehdejší negramotnou vrstvu obyvatel.

Nahradil strohá statistická čísla atraktivnějšími, lépe zapamatovatelnými a esteticky hodnotnými obrázky a grafy. Principem Isotype je, že větší počet není zaznamenán větším piktogramem, ale větším počtem stejně velkých piktogramů, což umožňuje lepší a přesnější srovnání, protože opakované piktogramy můžeme spočítat (kdežto u různě velkých piktogramů není na první pohled patrné, jestli srovnáváme výšku, délku nebo plochu).

V roce 1936 vydal knihu **International Picture Language; the First Rules of Isotype**, která se principy Isotype zabývá. Na principech systému Isotype staví moderní grafičtí designéři dodnes.

Obr. 6.

Názorná ukázka
principu Isotype.

1.3.2 Charles Bliss (1897–1985)

Byl chemický inženýr a sémiotik, tvůrce grafického znakového dorozumívacího systému **Bliss systém (Blissymbols)**. Jedná se o alternativní, podpůrnou univerzální obrázkovou řeč s vnitřní systémovou logikou. Při tvorbě se autor inspiroval čínským obrázkovým písmem. Systém tvoří 26 základních grafických prvků, z nichž postupně vzniklo přes 2000 symbolů (slov), což poskytuje poměrně bohatou slovní zásobu. Jednotlivé symboly jsou sestaveny z jednoduchých geometrických obrazců, v mnoha případech abstraktních. Lze je mezi sebou různě kombinovat v takovém rozsahu, který je třeba k zajištění plnohodnotné komunikace.

Původně měl tento systém sloužit pro lepší dorozumívání mezi lidmi různých národů, ale nenašel ve své době uplatnění. Až v roce 1971 byl znovu objeven týmem odborníků ze Střediska pro postižené děti v Torontu. Později byl v Torontu založen Institut pro komunikaci se symboly Bliss (**Blissymbolics Communication Institute**). Systém byl přepracován pro potřeby osob s tělesným, mentálním a vícenásobným postižením a osob po mozkových příhodách. Pro jednotlivé uživatele se zpracovává do individuálních komunikačních tabulek.

Osoby	Muž 人	Žena 女	Osoba 人	Já, mě, mne 我	Dítě 子
Věci Předměty	Tělo 口	Kniha 口	Květina 人	Dům 口	Ovoce 口
Činnosti	pracovat 人	mýt 人	vidět 人	cítit 人	pomáhat 人
Vlastnosti a pocity	šťastný 人	špatný 人	zmatený 人	velký 人	malý 人
Vztahy	před 人	za 人	mezi 人	s 人	proti 人
Představy	čas 人	rozum 人	Bůh 人	počasí 人	svoboda 人

Obr. 7: Ukázka tabulky pro nácvik

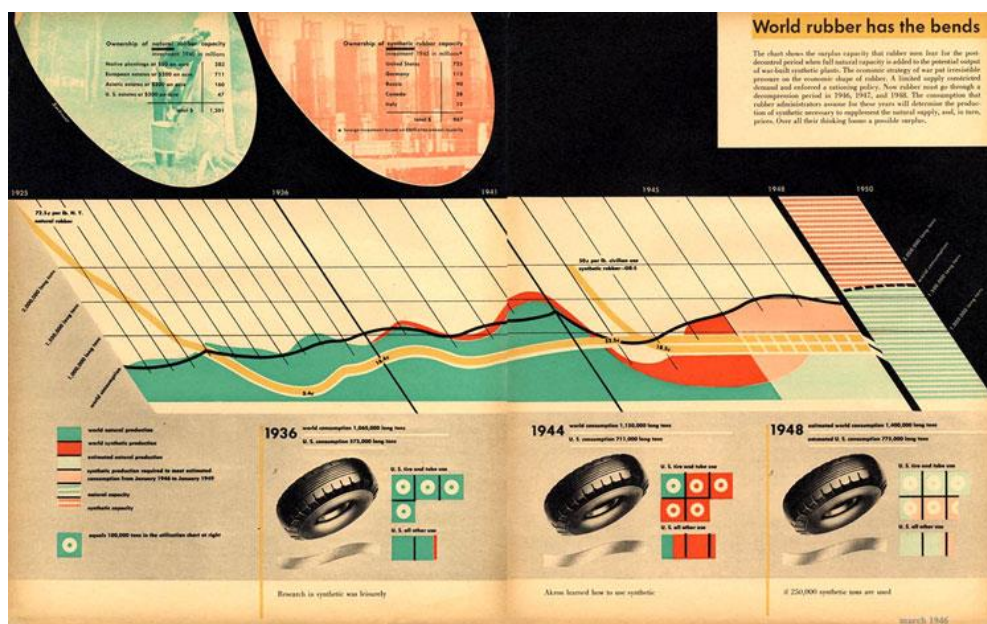
Obr. 8: Tvoření slov pomocí symbolů Bliss

1.3.3 Ladislav Sutnar (1897–1976)

Tento designer, typograf, malíř, grafik a vysokoškolský pedagog českého původu patří k zásadním výtvarným umělcům v oblasti komerční grafiky a vizuální komunikace. Zabýval se designem informací a informační architekturou a položil základy moderní vizuální komunikace. Zastával názor, že sdělení je třeba vizuálně zjednodušit a informace pro snadnější orientaci hierarchicky uspořádat, komunikace by měla být účelná a věcná.

Ve své nejvýznamnější knize **Visual Design in Action** (Vizuální tok informací), kterou napsal v roce 1961, říká: "Dobrý vizuální design má velice vážný úkol. Obecné sdělnosti by neměl dosahovat ani zneužíváním vnímání minulosti, ani podbízáním se takzvaně obecnému, ve skutečnosti však infantilnímu vkusu. Dobrý vizuální design musí chtít širokou veřejnost povznést a učit ji rozpoznávat kvalitu. Aby však byl designér schopen obecný vkus zušlechťovat a posouvat vývoj designu kupředu, musí pracovat s plným nasazením všech tvůrčích schopností. Musí nejprve přemýšlet, až potom navrhovat."

Dílo tohoto významného autora je stále hodnoceno jako vynikající, podnětné, nestárnoucí a nadčasové.

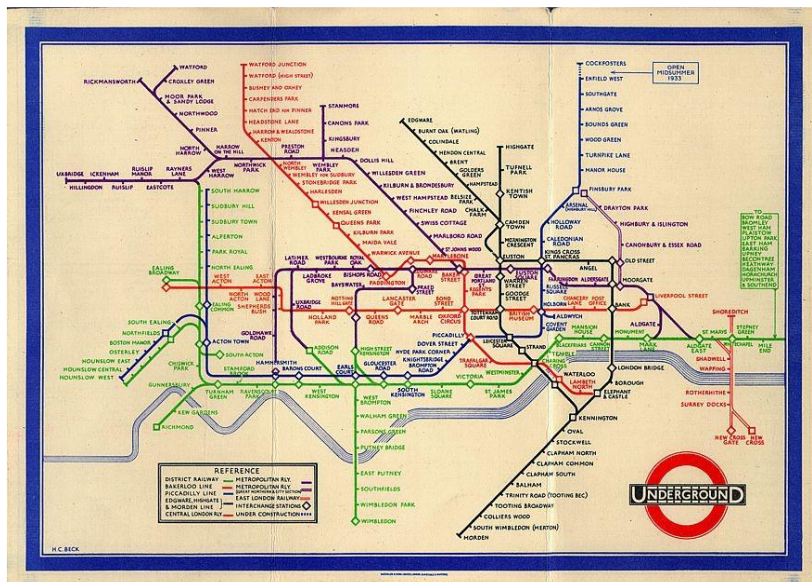
Obr. 9: Ukázka práce Ladislava Sutnara.

1.3.4 Harry Beck (1902–1974)

Anglický technický projektant, který ve svém volném čase a z vlastního popudu vytvořil všem dobře známou a revoluční **mapu londýnského metra**. Je to právě jeho koncept, který převzaly dopravní společnosti všech zemí a díky kterému se dnes můžeme snadno zorientovat v systémech hromadné dopravy, ať cestujeme kamkoliv.

Z osobní každodenní zkušenosti věděl, že cestující nezajímá přesné zeměpisné zobrazení stanic, ale chtějí pouze vědět, jak se dostat z výchozí do cílové stanice nebo kde mají přestoupit. Tento problém vyřešil Harry Beck, tak, že reálné tvary linií tras zjednodušil a vedl je pouze horizontálně, vertikálně a diagonálně v úhlu 45°. Dále trasy odlišil barevně a zkreslil reálné vzdálenosti stanic, aby bylo vidět umístění jednotlivých stanic v celém systému tras.

Vznik tohoto schématu je krásným příkladem designu, sledujícího praktická kritéria. Celá mapa byla velmi zjednodušena a zpřehledněna s použitím omezeného počtu symbolů, přesto byla informační pravdivost zachována. I v dnešní době je tato mapa pořád používaná, jen získala trochu modernější podobu.

Obr. 10: Původní mapa Londýnského metra, navržená Harry Beckem v roce 1931 se vedení metra zdála příliš radikální, a tak s jejím používáním váhali až do roku 1933, kdy ji zkušebně představili veřejnosti, která si ji vzápětí oblíbila.

Obr. 11: Pro srovnání: Současná mapa z roku 2013, kdy slaví 80 let používání. S výjimkou přidání nových tras zatím stále nemusela projít žádným zásadním redesignem.

1.3.5 Paul Rand (1914–1996)

Americký grafický designer, který se zabýval tvorbou **corporate identity** (firemní styl, který se projevuje ve vnějším vystupování firmy) a tvorbou firemních log. Ve svém díle poukazoval na to, že i ten nejjednodušší prvek, dán do odlišného kontextu může nést nový význam. Dokázal tak přeměnit běžné věci v nové a neobyčejné.

Obr. 12: Známe logo pro IBM z roku 1956 (později modifikováno v roce 1972).

2 LITERÁRNÍ FORMY PUBLIKACÍ

2.1 Odborná a populárně naučná literatura

Odborná literatura obsahuje znalosti a fakta z rozmanitých oborů. Vyznačuje se literárním zpracováním dokumentárních materiálů, historických událostí a faktů. Je praktická, využívá se pro vzdělávací účely.

Populárně-naučná literatura má odborné téma podat co nejširšímu publiku ve srozumitelné formě. Jsou to díla s odbornou tematikou, jejichž výklad je zaměřen na čtenáře, kteří nemají speciální znalosti v příslušném oboru.

2.2 Encyklopedie

Zpravidla rozsáhlé dílo, které se pokouší podrobně představit jednu nebo více oblastí lidského poznání. Encyklopedie mohou být obecné (obsahují hesla z různých oborů) jako například Ottův slovník naučný či Universum, nebo se mohou specializovat na určitou oblast nebo okruh vědomostí (zeměpis, přírodopis, kultura atd.) Na rozdíl od slovníku, který přináší pouhou definici hesel, encyklopedie zkoumá předmět podrobněji a hlouběji. Většinou hojně obsahuje ilustrace, fotografie, grafy, mapy atd.

Encyklopedie také můžeme rozdělovat podle podrobnosti a podle cílové skupiny čtenářů. Encyklopedie bývají seřazeny buď abecedně, nebo podle kategorií. Elektronické verze obvykle nabízejí obě alternativy, navíc ještě umožňují lepší vyhledávání, indexaci propojení odkazů v míře, která je u tištěných knih nedosažitelná.

První velká Encyklopedie aneb Racionální slovník věd, umění a řemesel (1751-1772) byla sestavena Denisem Diderotem a jeho spolupracovníky na základě osvícenského racionalismu.

2.3 Zájmová (hobby) literatura

Je určena široké skupině lidí, se zájmem o určitou činnost. Typickými okruhy jsou Vaření, dům a byt, chovatelství, zahrada a pěstitelství, foto video, výtvarné techniky, modelářství, myslivost a lesnictví, rybářství, sport, zdraví a životní styl, křížovky/hlavolamy/luštění.

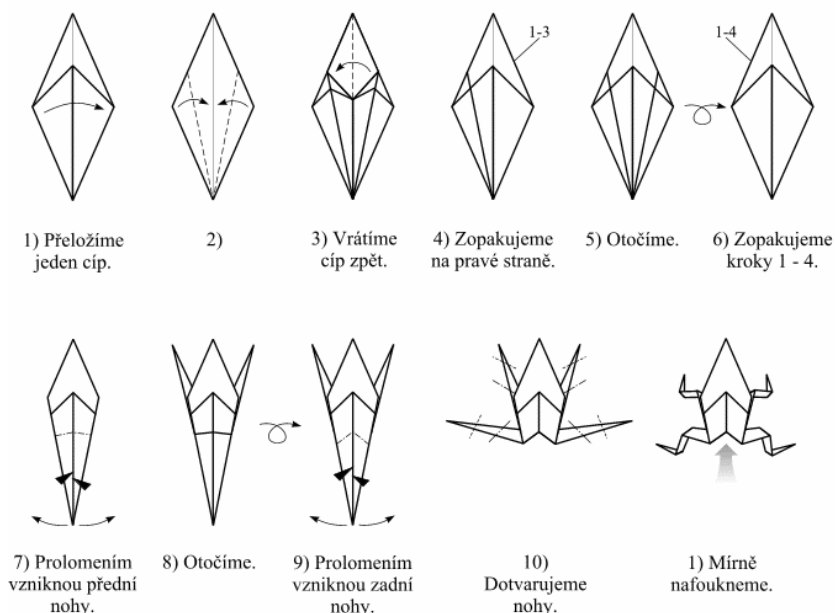
Většinou obsahuje informace v písemné i obrazové podobě (fotografie, technické kresby, zjednodušené diagramy). Právě spojením textu a obrazu je dosaženo maximálního účinku pro pochopení dané problematiky.

Může mít různou odbornost a obsáhlost, což je určeno především cílovou skupinou čtenářů (jinak bude vypadat literatura pro děti, dospělé, začátečníky, pokročilé).

Žába

Nakreslil František Grebeníček (1998)

Začínáme ze žabiho základu.

Obr. 14: Ukázka ilustrovaného pracovního postupu pro výrobu origami.

Obr. 15: Návod na přípravu jídla z kuchařské knihy určené pro cílovou skupinu dětí.

2.4 Manuál – příručka, návod na použití

Uživatelský manuál neboli návod k obsluze (návod k použití) je technický dokument, který má za úkol poskytnout svému uživateli pomoc při použití konkrétního produktu nebo zařízení. S manuálem se nejčastěji setkáme u elektronického zboží, počítačového hardwaru a softwaru.

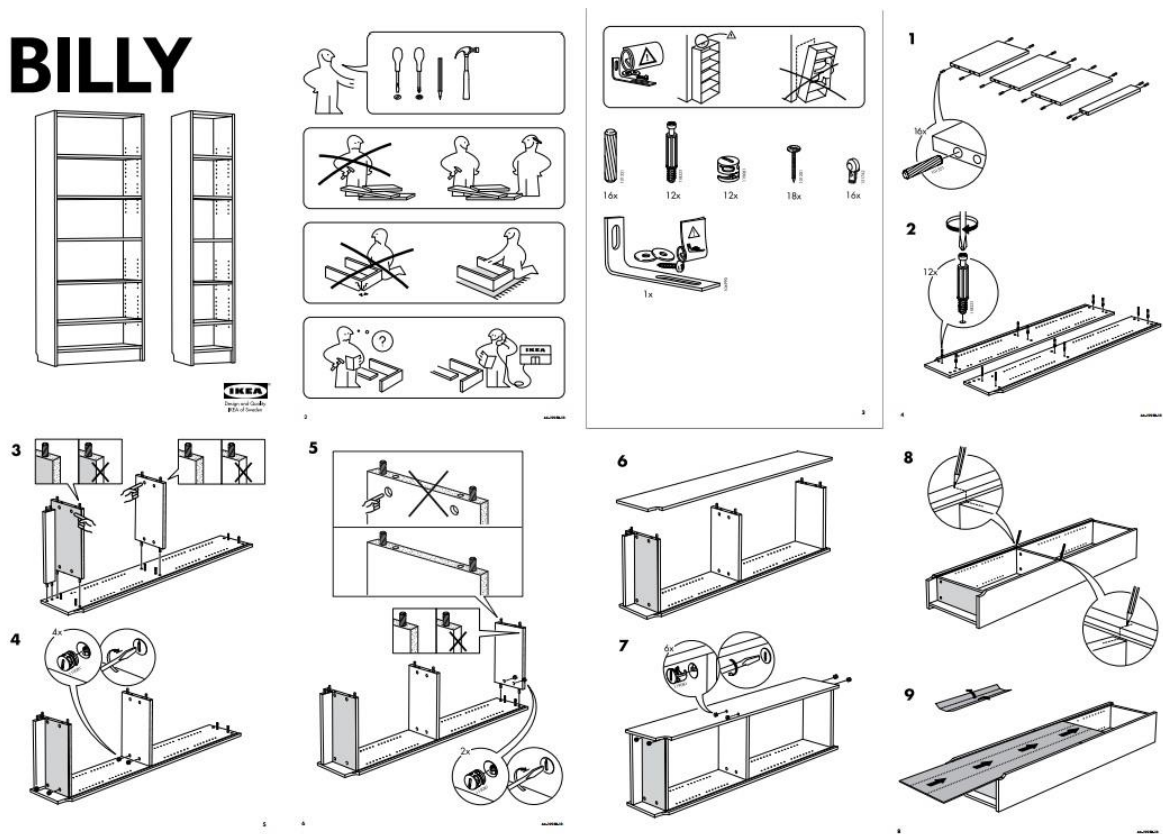
Stejně jako u hobby literatury, většina uživatelských příruček poskytuje informace v písemné i obrazové podobě. Můžeme se však setkat i s čistě obrazovým návodem, vytvořeným ze stylizovaných sérií kreseb, rozdělených do samostatných obrazů tak, aby zřetelně ukázaly posloupnost, návaznost a logiku všech dílčích kroků a výsledek. Tyto kresby plně nahrazují textové informace (neverbální návod pracovního postupu).

Z hlediska obsahového zde můžeme nalézt technické specifikace, bezpečnostní pokyny a varování, návod na montáž (instalaci), pokyny pro běžné používání, údržbu a odstraňo-

vání problémů, pokyny pro opravu nebo kontaktní údaje pro servisní místa, seznam často kladených dotazů (FAQ) a rejstřík.

Moderní manuály mohou být dostupné i v elektronické verzi na CD/DVD nosiči nebo ve formátu PDF ke stažení na stránkách výrobce. Elektronická podoba přináší výhody jako například snadná přenosnost nebo možnost kontextového vyhledávání.

V přeneseném slova smyslu můžeme za manuál pokládat jakoukoliv publikaci, která obsahuje nějaký návod, ať už se jedná o popis pracovní činnosti pro zhotovení určitého výrobku, názorné předvedení nějaké techniky, postupu práce, nebo třeba zvládnutí nějaké situace.

Obr. 16: Ukázka návodu na sestavení nábytku firmy IKEA

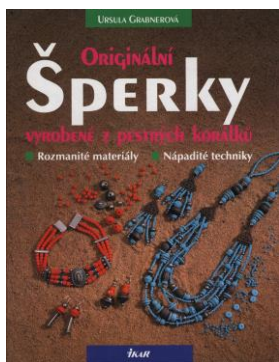
II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 POPIS SOUČASNÉHO STAVU

3.1 Analýza publikací z oblasti manuálů pro výrobu šperků z korálků

Pro analýzu jsem vybrala 6 publikací, reprezentující průřez literatury z této oblasti, dostupné na českém trhu. Provádím zde podrobný rozbor, určení cílové skupiny a poskytuji obrazové ukázky dobrých nebo naopak špatných příkladů práce s obsahem, grafickými prvky a layoutem.

3.1.1 Originální šperky vyrobené z pestrých korálků

Autor: Ursula Grabnerová

Země původu: Německo

Rok vydání: 1997

Obsahuje kapitoly:

1. Krátká historie korálků – stručnou formou se zde dozvídáme několik nejdůležitějších milníků v historii korálků a jejich výroby.
2. Nástroje – zmiňuje 8 základních nástrojů, se kterými se pracuje v této knize a 2 základní typy lepidel.
3. Materiál: korálky – uvádí 5 nejzákladnějších materiálů pro výrobu korálků (sklo, dřevo, keramika, kov, umělá hmota; materiály jako například polodrahokamy a polymerové tvarovací hmoty zde chybí)

Nákupní zdroje – typy obchodů a míst, ve kterých můžeme nakupovat korálky

Cenová struktura – povrchně vysvětluje, které typy korálků bývají obvykle finančně nejnáročnější a na čem jejich cena závisí

4. Potřeby pro výrobu šperků – rozdělení do kategorií (náhrdelníky, náušnice, brože, ozdoby do vlasů a různé příslušenství), pojmenování velkého množství jednotlivých komponentů a jejich použití.

Obr. 17: Bohužel moje zkušenost z českých obchodů je taková, že některé z těchto komponentů lze sehnat těžko nebo vůbec a jejich názvy se mnohdy liší (špatné překlady do češtiny) Jako další zápor hodnotím nepřehledné zobrazení – komponenty jsou vyfotografovány ve skupinách, musíme hledat, co k sobě patří.

5. Technika výroby náhrdelníků (3), náušnic (3) a broží (1) – uvádí pouze základní nejjednodušší techniky, vysvětlené pomocí fotografií a textu.
6. Galerie nejkrásnějších šperků – 31 děl, z nichž každé obsahuje fotografii hotového výrobku, seznam použitého materiálu a textový popis pracovního postupu, který vysvětluje specifika daného kousku a často odkazuje na techniky uvedené v předchozí kapitole.

Shrnutí: Kniha sice obsahuje větší množství návodů a již v úvodu nabádá k vlastní představitosti a tvořivosti, většina návodů je ale příliš jednoduchá a nabízí pouze jednu verzi šperku, neposkytuje tak dostatek prostoru pro vlastní kreativitu a pro propracovanější návrhy. Layout celé knihy působí celkově poměrně nepřehledně, v některých částech není na první pohled patrné, který text patří ke kterému obrázku, což práci spíše zpomaluje.

Obr. 18: Použité fotografie šperků naaranžovaných s různými podklady a přírodninami působí trochu rušivě a odvádí pozornost od výrobků samotných.

Cílová skupina: Spíše začátečníci, kteří si chtějí příležitostně vyrobit nějaký „originální“ šperk a oživit tak své oblečení.

3.1.2 Výroba šperků z polodrahokamů

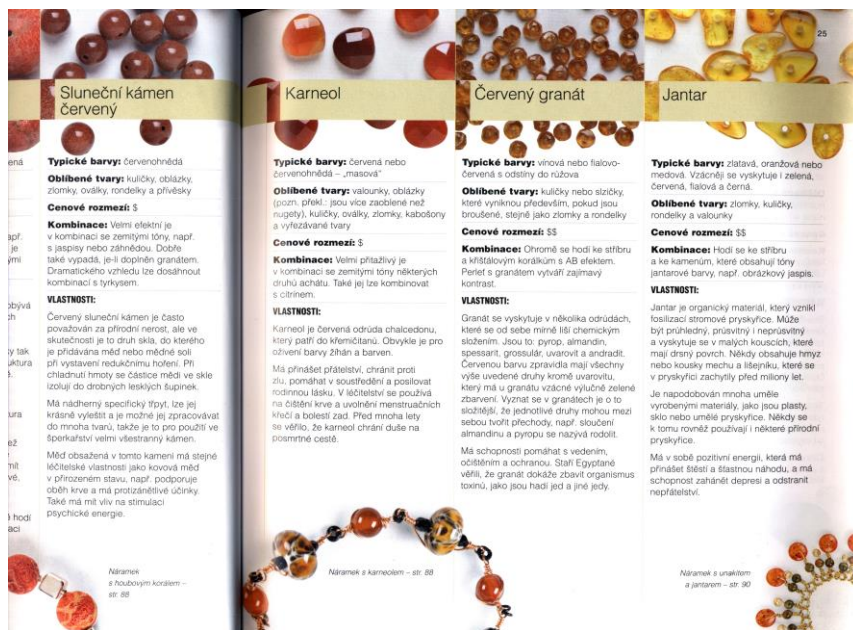
Autor: Kim Goverová

Země původu: Velká Británie

Rok vydání: 2009

Obsahuje kapitoly:

1. Nástroje a materiály – obsahuje krátké pojednání o návrhových materiálech, speciální pozornost je pak věnována stříbrným korálkům (různé stupně kvality stříbra), které jsou použité jako doplňující komponenty šperků, dále je uvedeno 10 základních pracovních nástrojů
2. Rady pro nákup kamenů – seznámení s různými místy, kde můžeme korálky nakoupit (včetně online obchodů a aukcí) a stať o profesionálním hodnocení kamenů a jejich specifických vlastnostech (ošetření a úpravy, barvení, stabilizace atd.)
3. O kamenech – slovníček uspořádaný podle barev obsahuje obsáhlý seznam (celkem 72 položek) polodrahokamů používaných ve šperkařství, plus perly a perleť, popisuje jejich vlastnosti, rovněž poskytuje tipy, jak se vyhnout falešným a bezcenným kamenům, jaké je obvyklé cenové rozmezí a s čím daný nerost nejlépe kombinovat.

Obr. 19: Velmi přehledně zpracované zobrazení s množstvím užitečných informací.

4. Návodů – Náhledy jednotlivých projektů (pro přehledné vyhledávání), Více než 75 návodů na díla světových šperkařů: náhrdelníky, náramky, náušnice, soupravy, ostatní doplňky (každý návod obsahuje jméno autora, krátký popis, fotografii projektu, schematické zobrazení pro větší přehlednost s popisem jednotlivých komponentů a naznačením počátku navlékání, nákupní seznam s přesným počtem kusů)

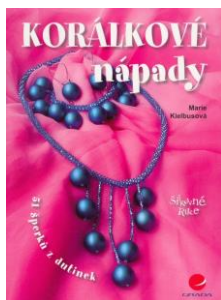
*Obr. 20: Schématické zobrazení nicméně působí ve většině případů poněkud přeby-
 tečně, jelikož fotografie výrobku je dostatečně zřetelná, nicméně celkovému layoutu
 nijak neubližuje.*

5. Základní techniky – podrobný a přehledný popis a fotografické zobrazení postupů pro práci s různými materiály a komponenty

Shrnutí: Publikace působí velmi odborně a profesionálně, je přehledná, má kvalitní layout a grafické zpracování, dozvíme se v ní spoustu zajímavých informací, obsahuje velké množství návodů. Počet technik je oproti tomu průměrný. Svazek opět obsahuje pouze návody na konkrétní šperky bez jakýchkoli obměn, což však částečně kompenzuje alespoň svou obsáhlostí. Použité materiály jsou poměrně finančně nákladné a v České republice ne vždy snadno k dostání.

Cílová skupina: Začátečníci i pokročilí šperkaři, kteří upřednostňují kvalitní materiály, neváhají do nich investovat vyšší částky a cestovat za nákupy do zahraničí.

3.1.3 Korálkové nápady – 51 šperků z dutinek

Autor: Marie Kielbusová

Země původu: Česká republika

Rok vydání: 2010

Obsahuje kapitoly:

1. Materiál a pomůcky – nejdůležitějšímu materiálu (korálky) je věnován pouze jeden krátký odstavec, dále se autorka po odstavci věnuje návlekovému materiálu, podložce, lepidlu a dalších pomůckách. Tato kapitola není příliš obsáhlá, ale pro účely této publikace stačí, jelikož kniha se zaměřuje pouze na jednu techniku.
2. Základní techniky – zde se dozvíme jak vytvořit začátek dutinky, začištění a upevnění uzávěrů, prostorové ozdobení dutinky, práci s kompozicí a počtem korálků, vzorování a pár dalších užitečných informací. Kromě textové informace jsou k dispozici i fotografie a nákresy pro lepší pochopení
3. Výrobky – kapitola obsahuje doporučení a rady ohledně délky vlasce a 51 návodů na dutinkové šperky od nejjednodušších po mírně složitější.

Shrnutí: Tato brožura je velmi jednoduchá a poskytuje základní informace o dutinkové technice. Působí bohužel trochu jednotvárně, což je zapříčiněno opakováním stále toho stejného (v mírných obměnách). Celkově nijak nepřekvapí ani neurazí.

Cílová skupina: Spíše mírně pokročilí tvořivci, kteří se již v korálkování nějakou dobu pohybují a chtějí se naučit novou techniku v několika obměnách. Tato brožura však může být přínosná i pro začátečníky s trochou trpělivosti, díky poměrně dobře pochopitelnému návodu.

3.1.4 Šité korálky I a II

Autor: Jitka Sůsová

Země původu: Česká republika

Rok vydání: 2009 a 2011

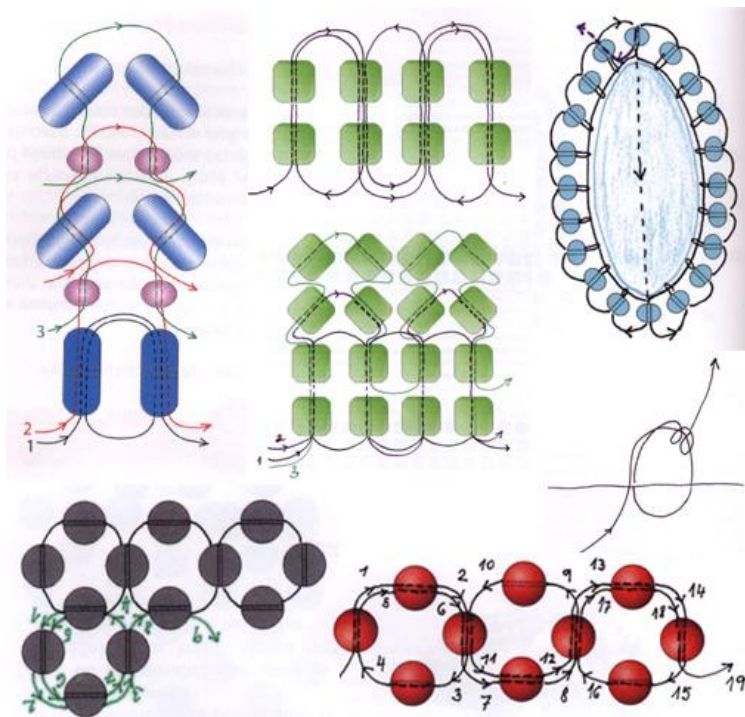
Obsah prvního dílu:

1. Historie – na dvou stránkách popisuje důležité milníky v historii bižuterie a jejich kulturním významu
2. Materiál – poměrně obsáhlé rozdělení korálek podle tvarů, způsobu výroby a povrchové úpravy, každá kategorie obsahuje ilustrační foto
3. Pomůcky – několik stručných odstavců zmiňujících nejzákladnější typy nálekových materiálů, bižuterních komponentů a nástrojů/pomůcek, se kterými se v knize pracuje
4. Zásady a rady – jedna stránka popisující tipy týkající se práce s kotvícím korálkem, délky nitě a jejího navazování nitě v průběhu práce
5. Druhy stehů – nejzajímavější část celé knihy – podrobný popis sedmi rozmanitých technik (s téměř vyčerpávajícím množstvím možných obměn) při výrobě šitých šperků.
6. Šité šperky – krok za krokem popisuje výrobu konkrétních projektů (přívěsků, náramků, náhrdelníků a souprav) za použití textového i obrazového návodu.

Z grafického hlediska je bohužel všechno jaksi nekonzistentní a práci značně zne-
příjemňuje.

Obsah druhého dílu:

1. Druhy stehů – zestručněná rekapitulace z prvního dílu
2. Projekty – 11 návodů na pokročilé šperky a koráلكové komponenty

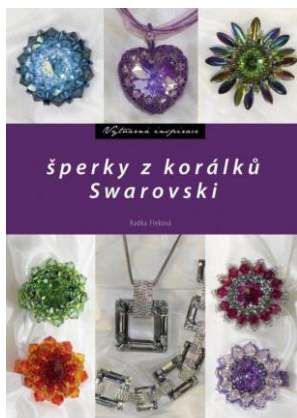

Obr. 21: Ukázka neprofesionální prezentace, každý návod je nakreslený jiným stylem, také kombinace vektorové grafiky a ruční nepřesné kresby není příliš estetická.

Shrnutí obou dílů: Po obsahové stránce velmi přínosná a obsáhlá (nejvíce technik a jejich obměn), po grafické stránce ne příliš povedená publikace – nejednotné nákresy amatérského vzhledu střídající ruční a kresbu a počítačově vytvořený diagram, místy dosti neprofesionálně působící práce s grafickými programy, layout celkově působí neuspořádaně a nezajímavě.

Cílová skupina: Široká škála od začátečníků po pokročilé. Díky velkému množství technik zde i zkušený tvůrce určitě nalezne něco nového.

3.1.5 Šperky z korálek Swarovski

Autor: Radka Fleková

Země původu: Česká republika

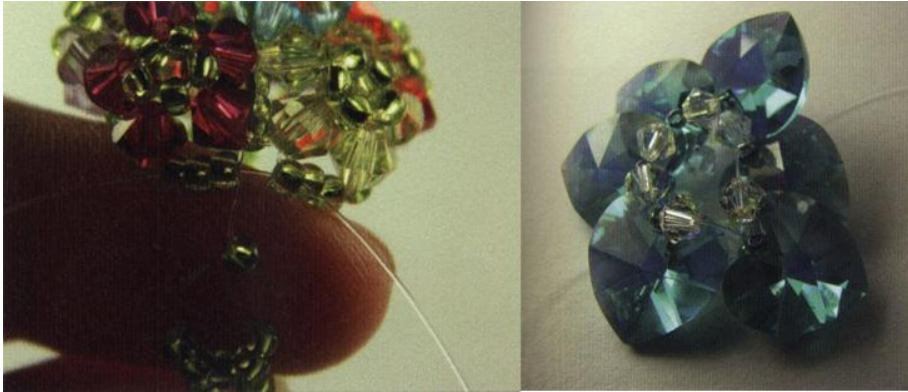
Rok vydání: 2011

Obsahuje kapitoly:

1. Historie Swarovski – seznámení s historií broušení křišťálového skla a s osobou Daniela Swarovskeho a jeho firmy
2. Materiál a pomůcky – představuje druhy broušených krystalů značky Swarovski, dalších doplňujících materiálů (rokajl, návlekový materiál, bižuterní komponenty) a potřebných pomůcek
3. Jak na úspěšné tvoření? – téměř shodné jako u předchozí publikace – jedna strana věnovaná práci s vlasem a NYMO nití, správnou délkou a jejich neviditelnému navazování v průběhu práce
4. Techniky – představuje 6 technik, se kterými se v knize setkáme. Vše je naprosto přehledné, každý krok má jak textový tak obrazový popis a vše je seřazeno tak, že přesně víme, co k sobě patří a co se ve kterém kroku odehrává.
5. Brože (3), Geometrické šperky (3), Náramky (3), Náušnice (3), Přívěsky (4), Prstýnky (3), Ostatní šperky (2) – u každého výrobku je uveden použitý materiál a přehledný návod (text + fotografie konkrétního kroku)

Shrnutí: Kniha má jednotný, příjemný, jemně zdobený layout, který je zároveň přehledný. Láká k tomu, něco podle ní tvořit, protože každý krok má svůj vlastní obrázek i slovní popis, což považuji za velký přínos. Splňuje očekávání, který bychom hledali u tohoto typu

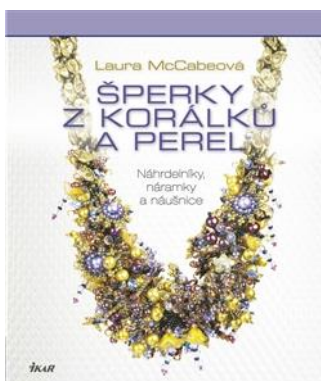
manuálu. Připomínku bych měla snad jen k použitým fotografiím, které jsou zašedlé a nevýrazné, určitě by pomohlo pracovat s vyvážením bílé barvy, kontrastem a ostrostí detailu, aby bylo lépe patrné, co přesně se na fotografii odehrává.

Obr. 22: Některé fotografie by bylo záhodno lépe vyfotografovat nebo alespoň lépe upravit.

Cílová skupina: Mírně i více pokročilí milovníci krystalů Swarovski, kteří si chtějí vyzkoušet, v kolika možných obměnách jejich mohou použít.

3.1.6 Šperky z korálek a perel

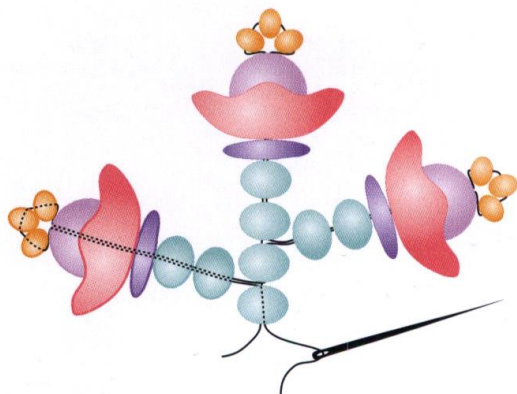
Autor: Laura McCabeová

Země původu: USA

Rok vydání: 2012

Obsahuje kapitoly:

1. Historie korálek – stručně popisuje vývoj korálek a účely, ke kterým sloužily od pravěku až do dnešní doby
2. Základní potřeby pro „šití“ korálek – zmiňuje velkou řadu materiálů, včetně profesionálně používaných, méně běžných, zabývá se korálky skleněnými, křišťálovými, polodrahokamy a drahokamy, perlami
3. Základní stehy a techniky – tato kapitola obsahuje 5 okruhů, popisujících techniky, použité v rámci knihy, nákresy jsou velmi kvalitně a profesionálně zpracovány

Obr. 23: Velmi pěkné schematicky zpracované návodné obrázky pozvedají úroveň celé knihy.

4. Všeobecný průvodce korálovými motivy – představuje více než 20 pokročilých korálových útvarů jako jsou různé květy, listy, trásně a jiné. Vše opět opatřeno velmi kvalitními nákresy.
5. Barva a design – hovoří o sbírání inspirace, práci s barvou a umělecké interpretaci reality. Ačkoliv je kapitola příliš krátká, přináší pár dobrých okruhů k zamyšlení.
6. Návrhy šperků – zde se dostáváme k samotné tvorbě šperků samotných, je zde zobrazeno 18 návrhů na konkrétní šperky se slovním a obrazovým popisem. Soupis materiálů je velmi specifický, vyžadující velmi konkrétní materiály.
7. Galerie- korálové šperky a objekty různých autorů, tentokrát bez návodu, pouze pro obdiv a inspiraci

Shrnutí: Velmi kvalitní publikace, u které velmi pozitivně hodnotím její profesionální zpracování, jak po grafické (layout, diagramy, fotografie) tak obsahové stránce. Nabízí množství pokročilých technik a rozšiřuje představu o tom, jak to vypadá na současné americké koráلكové scéně. Autorka sama se tvorbě šperků věnuje profesionálně (svoje výrobky prodává v rámci stovek až tisíců USD), čemuž jednoznačně odpovídá i materiálová náročnost jejích projektů. I zde je otázkou dostupnost v rámci ČR. Knize bych však vytkla jistou nepřehlednost, která plyne z toho, že návod sestává převážně z velkých kusů textu, očíslované obrázky k jednotlivým krokům musíme hledat naboku. Knize by velmi prospělo, kdyby každý popsany krok měl svou vlastní ilustraci.

Cílová skupina: Pokročilé a profesionální publikum a tvůrci, kteří hodlají do svých výrobků investovat množství financí i času, chtějí si rozšířit obzory a svou tvorbu pozvednout do další úrovně.

3.2 Výsledek analýzy

Na českém trhu je k dispozici relativně uspokojivý počet publikací, které se zabývají problematikou koráلكových šperků. Liší se svou kvalitou, odborností i cílovou skupinou. Většinou se jedná o překlady z cizích jazyků, čemuž odpovídá používání široké škály specializovaných materiálů a některé nepřesnosti v překladech odborných názvů.

Co máme ale dělat, když se nespokojíme pouze s obyčejným navlékáním koráلكů na jednoduchou šňůrku nebo kopírováním konkrétních šperků, které už před námi někdo navrhl? Když chceme kompromis mezi cenou a užitkem výsledného produktu, nechceme si pořizovat zbytečně drahé materiály (levnější druhy materiálů jsou většinou zahrnuty pouze v publikacích pro děti). Když chceme šperky přesně na míru našim potřebám a představám? Může se nám lehce stát, že prolistujeme mnoho příruček, u kterých nás sice pár věci zaujme, ale ve výsledku zcela nesplní naše očekávání.

V dnešní době sice není až tak obtížné najít spoustu návodů na korálkové šperky, a to hlavně na internetu. Většina z nich je ale v angličtině (což ne každému vyhovuje), nebo neobsahuje dostatečně přehledný návod.

Tyto všechny důvody mě vedly k vytvoření vlastního manuálu, který se bude snažit tyto běžné nedostatky napravit.

4 NÁVRH ŘEŠENÍ

4.1 Idea a cíl

Vytvořit knihu návodů, která nebude jen bezduchým kopírováním předem daných návrhů, ale bude přímo vybízet k vlastnímu řešení a využití vlastní kreativity, která bude sloužit jako zdroj inspirace a zároveň se stane i estetickým zážitkem svým zpracováním a zajímavými fotografiemi. Kniha, která nabídne srozumitelné a hlavně přehledné návody, opatřené obrazovým i textovým komentářem pro co nejsnazší a nejpříjemnější použití. Kniha, při jejímž listování nás bude stále napadat, co bychom mohli vytvořit. A v neposlední řadě kniha navržená speciálně pro ty, kteří hledají kompromis mezi cenou a užitkem, nechtějí utratit vysoké sumy za velkou výbavu a přitom si přejí, aby jejich šperky nebyly tuctové.

Proto se soustředím hlavně na představení technik a postupů, než na konkrétní podobu hotového výrobku a nabízím několik alternativ, které jsou pouze jednou z možných variant, ilustrací toho, co můžeme pomocí dané techniky vyrobit.

Účelem knihy není být profesionálním průvodcem obsahujícím všechny existující techniky, spíše příručkou s vybranými různorodými technikami, přiměřeně zjednodušenými pro domácí použití, využívající alternativních a hlavně levnějších materiálů běžně dostupných v českém prostředí, při zachování patřičné estetické kvality.

4.2 Cílová skupina

Cílovou skupinou jsou zamýšleni jak začátečníci tak pokročilí, ale v knize může najít inspiraci prakticky každý, jelikož většinu šperků jsem buď vytvořila sama vlastním experimentováním, nebo vylepšením či obměněním již existující techniky.

Tento manuál nejvíce uvítají lidé, kteří si chtějí vytvořit něco hezkého pro zábavu nebo jako dárek pro své blízké. Ocení jej také ti, kteří preferují kvalitně zpracované schématické ilustrace před nudným pročitáním strohých textů, nebo osoby s dyslexií, pro které je vnímání obrázků snadnější, než čtení.

4.3 Vlastní publikace

4.3.1 Příprava – tvorba šperků

Všechny šperky v této práci jsem vytvořila sama při mém častém experimentování s korálky. Některé z nich vznikly jako výsledek experimentu, některé z nich jsou zhotoveny jako variace na již existující šperky. Vždy jsem se ale snažila, aby moje tvorba nebyla pouhým bezduchým kopírováním, ale aby měla osobité kouzlo jedinečnosti.

4.3.2 Fotografie – technika, postup

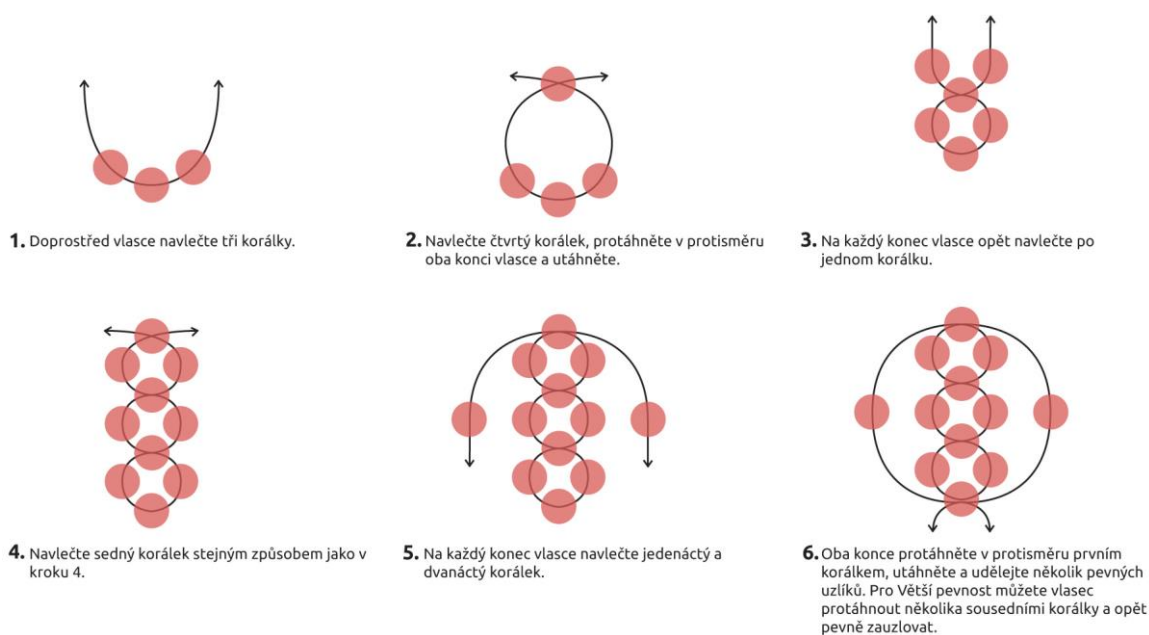
Všechny fotografie v knize jsem vytvořila sama za použití digitální zrcadlovky Canon 450D a jednoduché bílé odrazné plochy, jejíž použití dostatečně prosvětluje stíny a umožňuje pořizování fotografií mimo fotografický ateliér. Zvláštní pozornost jsem také věnovala výběru pozadí fotografovaných šperků. Použila jsem jednobarevné hladké papíry, které svou strukturou nepřebíjí fotografovaný předmět, svou barevností mu dávají vyniknout a nesplývají s ním.

Obr. 24: Ukázka fotografie pořízené bez bílé odrazné plochy a s ní. Na prvním snímku jsou zřetelně viditelné příliš tmavé stíny pod náhrdelníkem, na druhém celkově měkčí a vyrovnanější kresba.

4.3.3 Ilustrace pracovního postupu

Při tvorbě ilustrací jsem se snažila co nejvíce dbát na co nejlepší pochopitelnost a jednoznačnost. Vynechala jsem také všechny zbytečné „okrasné“ prvky jako stínování a různé 3D efekty, aby výsledná ilustrace působila co nejčistěji a nejsrozumitelněji. Mým cílem bylo, aby návody neodstrašovaly svou složitostí a nečitelností a aby hned při prvním pohledu na ně povzbuzovaly chuť pustit se do práce.

Obr. 25: Každý pracovní krok má jak obrazovou, tak textovou část, která slouží pro doplnění a ujištění se v případě, kdy si nejsme jistí, jak přesně daný krok provést.

4.3.4 Celkový layout

Layout je koncipován tak, aby byl jednoduchý, stručný, co nejpráhlednější a neobsahoval příliš mnoho rušivých prvků, které by odváděly pozornost. Jedna strana je vždy věnována návodu samotnému a druhá kvalitní, detailní fotografii hotového šperku.

Obr. 26: Náhled stránky.

4.3.5 Barevnost

Jako příhodnou barevnost jsem zvolila neagresivní pastelové barvy, které nijak nekonkurují vyobrazeným šperkům. Ilustrace návodu přebírají barvu pozadí z fotografie, takže celá dvojstrana působí vyrovnaným dojmem a dává tak vyniknout šperku samotnému.

4.3.6 Formát a vazba

Při hledání vhodného formátu jsem vycházela z potřeb budoucích uživatelů knihy. Aby mohli mít knihu při práci otevřenou na svém pracovním stole a pracovat podle ní, měly by stránky být dostatečně velké pro pohodlné čtení i když knihu zrovna nedrží v bezprostřední blízkosti, přitom ne příliš velké, aby kniha nezabírala hodně místa na pracovním stole. Z tohoto důvodu jsem zvolila jako ideální formát jedné stránky B5 (takže otevřená kniha bude mít formát B4). Aby mohla ležet otevřená a samovolně se nezavírala, je vázaná kroužkovou vazbou.

ZÁVĚR

Praktické obrázkové návody, které jsou předmětem této práce, představují jednu z možností jak názorně vhodnou formou předvést a popsat výrobu šperků z korálků. Existuje samozřejmě mnohem více možností, a způsob zde uvedený představuje jednu z nich. Tato forma je vhodná zejména pro osoby, které preferují grafické nebo kombinované instrukce před textovými nebo například osoby s dyslexií.

Vždy, když jsem se v dřívějšku setkala s nějakou publikací z tohoto oboru, mi na mysli vytanuly nápady, jak by se dala ta která publikace vylepšit, aby byla ještě lépe použitelná, a aby se tvoření podle ní stalo radostí. Abychom si jim mohli prostě položit na stůl a bez zdlouhavých příprav začít pracovat, nemuset stále dokola číst návod a snažit se mu porozumět. Tento a další důvody mě vedly k hlubšímu zamyšlení nad tématem výroby korálkových šperků. Tato bakalářská práce necht' je skromným příspěvkem autorky v této oblasti.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

VÝROST, Jozef. *Sociální psychologie*. Vyd. 2. přepracované a rozšířené, editor Ivan Slaměník. Praha: Grada, 2008, 404 s. ISBN 978-802-4714-288.

BERÁNKOVÁ, Růžena. *Vizuální komunikace a vizuální gramotnost mimo oblast výtvarné výchovy: Obrazy v každodenním životě, jejich vizuální jazyk a jak s nimi komunikujeme*.

[online]. Brno, 2009 Dostupné z:

https://is.muni.cz/auth/th/94001/pedf_r/Vizualni_komunikace.pdf. Rigorózní práce.

Masarykova univerzita.

Výkladový slovník kognitivního serveru Univerzity Hradec Králové [online]. Vizuální znečištění. Dostupné z <<http://fim.uhk.cz/cogn/>>

ELIŠKA, Jiří. *Grafický design*. [online] Dostupné z:

<http://www.jirieliska.cz/schoolbooks/graficky-design/>

GALLAGHER, Mark a Laura SAVARDOVÁ. *Ikony, symboly a piktogramy - 1000: vizuální komunikace ve všech jazycích*. Praha: Slovart, 2006, 320 s. ISBN 80-720-9824-1.

TUFTE, Edward R. *Beautiful evidence*. Cheshire: Graphics Press, c2006, 320 s. ISBN 09-613-9217-7.

GLASER, Carolyn Knight and Jessica. *Diagrams: innovative solutions for graphic designers*. Mies, Switzerland: RotoVision, 2009, 213 s. ISBN 978-288-8930-617.

GRABNER, Ursula. *Originální šperky vyrobené z pestrých korálků: rozmanité materiály, nápadité techniky*. Vyd. 1. Praha: Ikar, 1997, 70 s. ISBN 80-720-2239-3.

GOVER, Kim. *Výroba šperků z polodrahokamů*. Vyd. 1. V Praze: Metafora, 2009, 127 s. ISBN 978-80-7359-213-4.

KIELBUSOVÁ, Marie. *Korálkové nápady: 51 šperků z dutinek*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 64 s. Šikovné ruce (Grada). ISBN 978-80-247-3329-6.

SŮSOVÁ, Jitka. *Šité korálky: Korálkové šperky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 111 s. Výtvarný kurz. ISBN 978-802-4726-366.

SŮSOVÁ, Jitka. *Šité korálky II.: Nejen šperky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 112 s. Výtvarný kurz. ISBN 978-80-247-3394-4.

FLEKOVÁ, Radka. *Šperky z korálek Swarovski*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2011, 96 s. ISBN 978-80-251-3609-6.

MCCABE, Laura. *Šperky z korálek a perel: náhrdelníky, náramky a náušnice*. Vyd. 1. Praha: Ikar, 2012, 143 s. ISBN 978-80-249-1935-5.

FREEMAN, Michael. *Fotografie v praxi*. 1. vyd. Brno: Zoner Press, 2012, 160 s. Encyklopedie - grafika a fotografie. ISBN 978-80-7413-196-7.

SEZNAM OBRÁZKŮ

- Obr. 1: Studio Najbrt – Vizuální informační systém pro České Dráhy, 2009
- Obr. 2: Otl Aicher - Soubor piktogramů pro olympijské hry v Mnichově, 1972
- Obr. 3: Věková struktura obyvatelstva okresu Most ze sčítání lidu v roce 2001
- Obr. 4: Proces rozkládání potravy v trávicím traktu...
- Obr. 5: Globální mapa přístupnosti zobrazuje dobu cesty do hlavních světových měst (v hodinách a dnech) a hustotu lodních tras...
- Obr. 6. Názorná ukázka principu Isotype.
- Obr. 7: Ukázka tabulky pro nácvik
- Obr. 8: Tvoření slov pomocí symbolů Bliss
- Obr. 9: Ukázka práce Ladislava Sutnara.
- Obr. 10: Původní mapa Londýnského metra, navržená Harry Beckem v roce ...
- Obr. 11: Pro srovnání: Současná mapa z roku 2013, kdy slaví 80 let používání...
- Obr. 12: Známe logo pro IBM z roku 1956 (později modifikováno v roce 1972).
- Obr. 13: Z knihy Beautiful Evidence: Charles Minard, Mapa anabáze Napoleonovy armády v Rusku v letech 1812 a 1813...
- Obr. 14: Ukázka ilustrovaného pracovního postupu na výrobu origami.
- Obr. 15: Návod na přípravu jídla určený pro cílovou skupinu dětí.
- Obr. 16: Ukázka návodu na sestavení nábytku firmy IKEA
- Obr. 17: Bohužel moje zkušenost z českých obchodů je taková, že některé z těchto komponentů lze sehnat těžko nebo vůbec a jejich názvy se mnohdy liší...
- Obr. 18: Použité fotografie šperků naaranžovaných s různými podklady a přírodninami působí trochu rušivě a odvádí pozornost od výrobků samotných.
- Obr. 19: Velmi přehledně zpracované zobrazení s množstvím užitečných informací.
- Obr. 20: Schématické zobrazení nicméně působí ve většině případů poněkud přebytečně, jelikož fotografie výrobku je dostatečně zřetelná, nicméně celkovému layoutu nijak neubližuje.

Obr. 21: Ukázka neprofesionální prezentace, každý návod je nakreslený jiným stylem, také kombinace vektorové grafiky a ruční nepřesné kresby není příliš estetická.

Obr. 22: Některé fotografie by bylo záhodno lépe vyfotografovat nebo alespoň lépe upravit.

Obr. 23: Velmi pěkné schematicky zpracované návodné obrázky pozvedají úroveň celé knihy.

Obr. 24: Ukázka fotografie pořízené bez bílé odrazné plochy a s ní...

Obr. 25: Každý pracovní krok má jak obrazovou, tak textovou část...

Obr. 26: Náhled stránky.

SEZNAM PŘÍLOH

Elektronická verze BP a obrazová dokumentace na nosiči CD

Vytištěný publikace, která je výsledkem praktické části BP